

ȘCOALA VREMIII

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR ARAD

Biblioteca Centrală
nr. 3 Arad

ANUL IX.

Nr. 10

DECEMBRIE

DIRECTOR:
EUGENIU SPINANȚIU

PRIM REDACTOR:
ION D. UNGUREANU

S U M A R

Sabin Mihaşiu *Înv. pens:* *De sfintele Sărbători*
* * * *Un nou suflu de tinereţe şi avânt*

Din câmpul profesiei

Petre Zoşiu: *Isvoare pentru monogr. Aradului*
Rev. şcolar C. Dogaru: *Cercurile culturale în actuala concepţie a ministerului*

Straja Ţării

I. Vârtaciu: *Organizarea activităţii străjereşti în ziua de Joi*
Înv. Ion D. Ungureanu: *»Colţul Strejerului«*

Cooperaţie

Ion C. Lascu: *Cooperaţie primitivă —*
Cooperaţie organizată
I. Gâdea: *Spiritul nou în învăţământ*

A r t ă

Ion Iluna: *Învins, Desamăgire, păgân,*
Lângă iesle, Alin (poezii)
Coriolan Bărbat: *1 Decembrie 1938 (poemă în proză)*

Cronica, (Cărţi, Reviste şi Politică)

* * *

»Plaiuri Hunedorene«, »Hotarul«,
Învăţătorul în »Straja Ţării«
D. Petre Andrei Ministr. Educ. Naş.
Creionări

* * *

* * *

Proprietar: ASOCIAŢIA ÎNVĂŢĂTORILOR
DIN ORAŞUL ŞI JUDEŢUL ARAD.

MEMBRII COMITETULUI DE REDACŢIE:

Eug. Spinanţiu, revizor şc. C. Dogaru, revizor şc. I. Gâdea, I. Vârtaciu, Ion Lascu, R. Ponta, Nic. Cârstea, I. Iluna, V. Lădaru, Gh. Moşiu şi Ion Ungureanu.

REDACŢIA: Arad, Str. V. Goldiş No. 6.

ȘCOALA VREMIII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

ANUL IX.

Arad, Decembrie 1938.

Nr. 10

De sfintele Sărbători

Nașterea Domnului, Anul-Nou și Botezul Domnului, fiind fericite prilejuri de reculegere și creștinească bucurie pentru dreptmăritorul Popor Român, — Revista »Școala Vremii« urează, tuturor cetitorilor săi, ca aceste sărbători să le aducă sănătate, bucurie, și îmbărbătare în lupta cu multele nevoi ce ne stau împotriva.

*Dorim ca aceste nevoi să fie înlăturate prin **unire și solidaritate** între noi toți, stăruind și izbândind a alătura în dragoste și convingere pe toți Români, spre binele și prosperitatea Patriei noastre și pentru fericirea tuturor.*

Au trecut două mii de ani decând creștinătatea sărbătorește Nașterea lui Isus Hristos. Milioane de copii rostesc în lungul și latul pământului: »Bună dimineața la Moș Crăciun. Cerul vorbește azi cu pământul prin glasul îngerilor cari cântă; »Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bunăvoire«. Azi se sfârșește o lume și se naște alta. Egoismul și materialismul sunt înfrânte de către micul Prunc, care a strigat: »Iubiți pe aproapele vostru, ca pe voi înșivă« și a învățat popoarele să se roage unui singur Dumnezeu, să se iubească între ele și să se pregătească pentru viața de veci. Isus Hristos care de

douăzeci de veacuri a împlântat în inima lumii stânca de înălțare pentru unii și pedecă de prăbușire pentru alții, este Invățătorul bun, la școala căruia trebuie să mergem să învățăm iubirea, iertarea, entuziasmul, perseverența și cinstea; știința adevăratei fericiri în lumea aceasta.

Ir zilele de azi însă mulți încunjură și disprețuiesc această școală. Mulți nu voiesc să primească lumina care a venit în lume să lumineze tuturor, crezând că e o umilire să se apropie de cel ce a spus: »Eu sunt calea, adevărul și viața«. Le lipsește curajul moral de a se lăpăda de sine.

Fericirea și-o caută în beții sensuale și desfrâu în toate. Iar după câțiva ani petrecuți în »dolce fariniente«, golin-du-si cupa plăcerilor ajung la trista convingere că nu aci trebuia căutată fericirea. După aceasta urmează disperarea și sfârșitul tragic.

Aceste stări sunt pricinuite de călcarea legilor naturii. Dacă omul nu prețuește cele firești ale sale; dacă înșeală, fură, strică temeiul căsătoriei, nu respectează legea, asuprește pe aproapele său ș. a., însemnează că îi lipsește legătura sufletească, dragostea cîntopitoare, că a părăsit calea și adevărul arătat de marele Invățător. Dragostea care a plecat din Betleem, negăsind locul cuvenit în inima omului se reîntoarce de unde a venit.

Creștin bun și adevărat poți fi numat dacă ești om adevărat și întreg cum ai eșit din mâinile ziditorului.

Iară noi în semn de profund creștinism și ca un protest în contra celor văzuți și nevăzuți vrășmași, cari caută să ne strice Biserica, Neamul, și Țara cu învățăturile lor diabolice, la Sfintele sărbători să umplem bisericile, unde sufletele ni se încarcă de nădejdea creștină, unde învățăm să fim mai buni, să iubim pe aproapele nostru, să iertăm pe cei ce ne greșesc, să ridicăm pe cei căzuți și să ne punem în contact cu vecinul vestitor al adevărului, pe carele să-l rugăm ca să vină a sălășlui întru noi, pentru mântuirea sufletelor noastre.

Arad, Decembrie 1937.

Sabin Mihașiu

Inv. pens.

Un nou suflu de tinerețe și avânt

Cuvântarea ținută de dl revizor școlar C. Dogaru la Adunarea generală a comandanților străjeri, din județ, în ziua de 27-XI-1938

CAMARAZI,

În aceste clipe înălțătoare pentru fiecare dintre noi, să-mi fie îngăduit să arăt în câteva cuvinte care este aportul pe care l-a adus Straja Țării școlii primare românești.

Cu toate că Legea din 1924 recunoscuse multe din principiile care frământasesă pe marii pedagogi, din ultimele decenii, iar complectarea acesteia din 1937, afirmase, deși cu puțină sfiială, nevoia găsirii unor drumuri noi, totuși școala primară românească rămăsese pe aceleași făgașuri. Evident, încercări izolate izbuteau să înfăptuiască ceea ce marii pedagogi propovăduiseră. Câte un învățător, erou al științii și al progresului, muncind din răspuțeri, dacă putea să mai țină nestinsă flacăra pedagogiei românești.

Pe întinsul unui județ, o mână mică de oameni nu-și precepețeau nici sănătatea, nici banii pentru școală, dar erau prea puțini pentru a da naștere unui curent.

Și totuși s'a activat și atunci. Activitatea era însă dirijată greșit. În cele mai multe cazuri, această activitate se reducea la discuții interminabile asupra celor mai diverse probleme.

Pentru justificarea acestei afirmații sunt — un prețios argument — cercurile învățătorești de altădată. Ideile cele mai înaintate erau desbătute în aceste cercuri. Colegii merițoși si-au arătat talentul în discuții care, uneori, au fost la un nivel destul de ridicat.

Din păcate aceste discuții rămăneau numai pe plan intelectual. În școală rămăneam aceiași. Cultivăm personalitatea pentru ea însăși, prin cunoștințe abstracte și prin joc de raționamente,

Glasul Marelui Străjer ne-a trezit la realitate. *Nu școală de carte, ci școală a vieții. Nu omul egoist care să nu vadă mai departe de persoana sa, ci omul care să se poată*

ierții oricând pentru marile porunci: Patrie, Tron și Neam.

Și spre mândria noastră, a tuturor, am tresărit spontan la glasul Marelui Străjer. Ne-am scrutat conștiința și ne-am dăruit cu tot sufletul și puterile trupului pentru realizarea marilor comandamente.

Am cunoscut și școala veche și școala înviorată de puternicul suflu înnoitor al Străjeriei. Afirm cu toată convingerea: este o școală nouă, o școală care trăiește, o școală din care, după ce s'a scuturat colbul inerțiilor de câteva decenii, a țâșnit spre înalțimi, cu tineresc avânt, gândul regal.

Azi nu ne mai risipim energia intelectuală în speculații fără rost. Azi muncim. Și simțim cu toții binecuvântarea acestei munci, în privirile recunoscătoare ale copiilor acestui neam. Dacă aceasta ne-ar fi singura răsplată, noi tot am fi mulțumiți.

Prin caracterul specific al profesiei noastre, noi nu putem trăi decât dintr'o imensă doză de idealism.

Am răspuns cu entuziasm chemării Marelui Străjer. Să rămânem cu această tinerețe veșnică. Să nu cunoaștem oboșală, nici să nu punem binele nostru înaintea binelui tuturor.

Iar Aceluia care ne-a dăruit nu numai o instituție nouă, ci un nou suflu de tinerețe și de avânt, să-i trimitem salutul nostru și al Neamului!

Sănătate!

Invins

*De mult, râdeam cu voi și eu,
Azi, râsu-mi plânge sugrumat,
Ursitele mi-au destinat,
Osânda unui Prometheu.*

*Tărăsc povara mea de lut,
Dealungul căilor pustii
Și solii morții, argintii,
Pe lângă tâmple-au apărut.*

*Mă pleacă soarta, dar m'avânt,
Să cad din nou — așa mi-e scris —
Să mă ridic pe scări de vis
De câteori mă văd înfrânt.*

*La poarta gândului cernit,
Cu stihuri negre bat mereu...
Cresc neguri dese'n drumul meu...
Sunt singur, singur... părăsit.*

ION ILUNA

Din câmpul ProfesiuniIsvoare pentru
monografia Araduluide **Petru Zoju**

Intr'o broșură mageară apărută în 1814, autorul *Nagy Laszlo*, se ocupă de monografia orașului, comunicând date și versiuni foarte interesante și cari cred că merita să fie cunoscute mai ales de aceia cari se ocupă de trecutul acestui municipiu.

Prima versiune a originii orașului e următoarea: Orașul Arad și-a primit numele dela regele Orod care a stăpânit Dacia pe timpul împăratului roman August (pag. 22).

In cap. 8 se spune că drumul lui Traian care venia dela Dunăre prin: Mehadia, Lugoj spre Tisa, a trecut prin județul și cetatea Orod, Orașul a trebuit deci să existe pe timpul lui Traian și a fost un centru de trecere din teritorul de peste Mureș, in Banat.

O altă versiune susține că orașul și-a primit numele dela un conducător magear Orod. Se zice că Ungurii aveau obiceiul să numească localitățile, apele, pădurile etc., cu numele oamenilor lor însemnați și cu acelea pe cari le-au avut în Asia. Astfel Aradul e o variantă a numirii Arada, Morada.

Orașul Arad figurează și pela anul 300 după Cristos. Pe timpul împăratului Constantin cel Mare, între Goți și Vandali, aceștia din urmă aliați cu: Gepizi, Greci, și Bulgari (in total vreo 1/2 milion de oameni) s'a dat o luptă foarte crâncenă. Vandalii având perderi mari, s'au retras în cetatea Orodului; iar cei 100.000 de luptători căzuți de ambele părți, au fost înmormântați unde sunt azi cele 5 coline lângă comuna Glogovaț.

E greșită deci părerea — zice autorul — că sub aceste 5 coline sunt înhumați cei 68 de magnați uciși de Bela Orbul in dieta dela Orod. Pentru 68 de oameni nu erau necesare 5 coline așa de mari: iar de erau mai mici, ploile le-ar fi spălat și azi nu ar fi rămas nici urmă de ele.

Notarul anonim al regelui Bela, în lucrarea sa »Cei 7 conducători«, la capitolul 51, amintește despre »Bel Arad« și teritoriul dintre Mureș, Criș și pădurea Jgfon sau Lunca pe care l-au stăpânit Hunii, mai apoi Avarii și care a fost cucerit de conducătorii magari Uttzubu și Velek. Aici se spune următoarele: »Fugind *Men Mariot* (Menmorut) domnul Bihorului, s'au așezat în pădurea Jgfon care a avut o întindere foarte mare și anume: dela marginea vestică a județului Zărand pe lângă Crișul Alb până la Giula. Uttzubu și Velek au poposit lângă râul Jouxas (Jóuszás) Crișul Alb. După 3 zile acești 2 conducători cu oastea lor au plecat spre cetatea Bel Arad, unde au avut o luptă cu o armată compusă din mai multe națiuni«.

*

Despre numele Arad se face amintire și în deta dela Visegrad în anul 1337, unde pertractându-se afacerea lui Felician Zach, se vorbește despre prefectul Thomás de Orod (pag. 8).

*

În cronică lui Turoczi se face amintire despre adunarea dela Arad zicând: că Bela R orbul i-a mărit hotarul adăugându-i pusele: Zuma, Zengö, Cryla-Csálya, Tamasi și încă altc 7. Astfel fiind orașul bogat și destul de tare, Tătarii cari au năvălit în Ungaria sub Bela IV, numai cu greu l-au putut cuceri.

*

După dezastrul dela Mohács, la anul 1554 orașul Arad a a fost pustiit de Turci.

Aradul în al 17-lea secol a trecut prin multe și grele încercări.

La 1708 armatele lui Rakoczy l-au incendiat.

La 1738 și 41 a fost inundat.

În anii aceștia locuitorii și animalele au fost decimate de morb epidemic. În 1771 și 84 Mureșul s'a revărsat din nou. În 1788 a bătuit morb epidemic. În 1704—95 a fost mare foamete, așa că locuitorii au avut mult de suferit în urma acestor nenorociri.

Acesta ar fi conținutul pe scurt al versiunilor referitoare la originea orașului Arad, cuprinsă în broșura menționată.

Cercurile culturale în actuala concepție a ministerului

Vechiul cerc învățătoresc corespundea întru totul concepției vremii despre cultură. În spiritul acelei concepții, cercurile învățătoresci nu urmăreau altceva decât să difuzeze cultura în masele populare, înțelegându-se prin cultură, o totalitate de bunuri spirituale care puteau fi însușite de orice îns care posedă un minimum de însușiri intelectuale. Aceste bunuri spirituale aveau puterea covârșitoare de a transforma pe individ, de a-i schimba factura psihică și a-i da în același timp puterea unei înțelegeri superioare a vieții. Ori, această putere de transformare a sufletului s'a dovedit a fi falsă, cât timp cultura nu răspunde unei nevoi adânci, individuale. Bunurile culturale, produse prin excelență ale sufletului omenesc, nu au o viață aparte în afara unui suflet care să le înțeleagă și să le aprecieze.

Mai ales ședința intimă a acestor cercuri se potrivea perfect cu acea cultură care constă mai mult în cunoștințe, decât din atitudini spirituale. Se comentau cărți, se țineau dizertații, care interesau de cele mai multe ori o minoritate neînsemnată dintre învățători, pe când majoritatea se complăceau într'o stare de complectă pasivitate. Discuțiile angajate de câțiva nu antrenau pe cei mulți care vedeau în aceste adunări mai mult un prilej de a pierde timpul. Era și firesc să fie așa deoarece prin caracterul lor specific și prin metoda de muncă întrebuintată, individul căuta să iese mereu în evidență, pe când colectivitatea rămânea în umbră.

Ședința publică, care consta din conferințe spuse în graiul tuturor și dintr'un program artistic, e o dovadă și mai isbitoare a concepției pe care o aveam despre cultură. Deoarece trebuia cu orice preț, să-i facem accesibilă cultura omului simplu, ne mulțumeam cu o cultură schematică, redusă la câteva idei generale, valabile pentru oricine și în orice împrejurări. Dacă nu se putea realiza acest lucru, se dădea vina pe agentul cultural care nu se făcuse înțeles, sau pe greutățile inerente unui limbaj sărac în termeni adecvați, așa cum este limba unui popor cu o cultură tânără.

În actuala concepție, se pleacă dela cunoașterea temeinică a realităților. Aceste realități diferă dela loc la loc, și din timp în timp.

Realitățile sociale, într'o măsură mai mare decât cele individuale, au o viață cu mult mai complexă și mai diferită decât a altora asemănătoare. Societatea este într'o continuă premenire și, pentrucă elementele care o compun sunt numeroase, și factorii determinanți ai acestei complexități sporesc în raport direct cu numărul indivizilor. În afară de factorul număr, mai intervine și factorul timp, precum și diferitele contingente care modifică din afară și dinlăuntru structura unei societăți. Prin umare, cea dintâi condiție pe care trebuie să o îndeplinescă, cel ce răspândește cultura, este ca să înțeleagă perfect nevoile lăuntrice ale colectivității căruia i se adresează. Fără această înțelegere superioară a sufletului colectiv, cultura rămâne la suprafață, nu schimbă sufletul în bine, ba de cele mai multe ori, creiază semidocti. Activitatea de cunoaștere a mediului [social este una din cele dintâi pe care și le pune cercul cultural de astăzi. Cunoașterea și adâncirea oricărei probleme este în același timp și o metodă care va trebui să caracterizeze pe învățătorii cercurilor culturale de astăzi. Pentruca această cunoaștere să fie completă, sunt chemați să-și aducă aportul lor, maestrii, maestrele și agronomii. Prin concursul acestora, învățătorii nu vor mai vedea numai latura idealistă a lucrurilor, ci, realitatea cu toate posibilitățile ei, piedecile, greutățile ca și drumurile ducătoare la scop. Este un aport bine venit și nădăjduim să fie de bun augur.

Activitatea de cunoaștere va urmări un scop practic și anume adaptarea școlii la mediu. Această adaptare constituie unul din țelurile cele mai înalte ale actualei conduceri a Ministerului Educației Naționale. Pentru acest motiv a și fost dată această problemă în primul rând cercurilor culturale care vor trebui să devină adevărate laboratoare de idei și concepții noi. *Cum e și firesc, libertatea de cercetare și gândire științifică este păstrată, în limitele în care aceste activități nu se opun concepțiilor fundamentale ale Statului.* Incadrați acestor concepții, învățătorii vor căuta să găsească cele mai lesnicioase drumuri pentru realizarea unui învățământ primar corespunzător nevoilor poporului românesc de astăzi.

N'a fost neglijată nici activitatea pentru perfecționarea profesională a învățătorilor. Se vor recenza cărți, se vor interpreta legi și regulamente, vor fi inițiați învățătorii asupra instituțiilor care urmăresc ridicarea poporului, precum și asupra curentelor și metodelor care frământă lumea pedagogică de pretutindeni. Spre deosebire de cercurile culturale de până acum, se va urmări prin aceste conferințe mai mult ceea ce e valabil pentru școala noastră. Se va căuta să se verifice aceste teorii și numai în măsura în care ele vor corespunde nevoilor noastre românești, vor fi generalizate.

O activitate deosebită a cercurilor culturale este aceea de a deprinde pe învățători să-și însușească o tehnică a muncii culturale la sate. Obișnuit, până acum, această parte a cercului cultural consta dintr'o ședință publică în care membrii cercului veneau în contact imediat cu poporul. Unul sau mai mulți dintre învățători tratau diferite probleme presupuse a-i interesa pe locuitorii satului. Nu era însă nici un discernământ în alegerea materialului. Cel mult se urmărea ca într'o localitate de câmpie să se vorbească despre agricultură, iar în alta de deal, despre pomicultura sau creșterea vitelor. Intr'o vreme în programul cercurilor culturale, abundau subiecte care vizau diferite păcate omenești: fumatul, beția, etc. Acestea erau stigmatizate în termenii cei mai tari, pe când o parte din membrii cercului nu disprețau nici un pahar de vin mai mult, nici o țigare, două, după o masă îmbelșugată. Era o vădită contradicere între vorbă și faptă, așa că efectul moral al acestor conferințele locale era nul. Suntem convinși că activitatea culturală nu se poate improviza, după cum o conferință tip nu poate fi adresată cu sorți de izbândă unei mase sau alteia. Cel care vrea să îmbunătățească pe om trebuie să-l cunoască, să nu fie strein de aspirațiile lui, să mediteze îndelung, să-și facă un plan de lucru și numai după aceea să treacă la faptă. Pentru acest scop, învățătorii cari vor avea această însărcinare se vor apropia de oameni nu numai prin conferințe întâmplătoare, ci printr'o activitate stăruitoare de fiecari zi. În plenul adunării, se vor face numai dări de seamă asupra activității desfășurate, asupra piedecilor întâmpinate, precum și a felului cum au știut să realizeze o operă culturală.

Unui singur învățător i-ar fi greu, dacă nu imposibil, să

aprofundeze o problemă în toată complexitatea ei. De aceea, cercul se imparte în mai multe echipe de lucru, învățătorii având libertatea să lucreze în direcția în care au aptitudini. Se face cu alte cuvinte o diviziune a muncii. Răspunzători de însărcinările primite este fiecare în parte și toți laolaltă. Raportorul comunică în planul adunării, rezultatul unei munci în colaborare.

Având la bază un temeiu corespunzător țelurilor pe care le urmărește astăzi Statul Român și întrebându-l o metodă științifică, verificată îndeajuns de Echipele Regale Studentești, nădăjduim că cercul cultural de astăzi va însemna un pas înainte pentru cultura și școala românească. Succesul depinde numai de entuziasmul și de spiritul de înțelegere al fiecăruia dintre aceia care servesc școala poporului. Intemeindu-ne pe pregătirea de astăzi a corpului didactic, ca și pe puterea de muncă pe care au dovedit-o în toate împrejurările, nu ne îndoiim nicio clipă că vom realiza speranțele care s'au pus în noi. E un bun prilej pentru a ne afirma în fața societății românești, așa cum se cuvine.

C. Dogaru, rev. șc.

Desamăgire

*Te-am chemat printr'o scrisoare
Și-ai venit:
Tristă, blândă, visătoare...
Te-am iubit.*

*Din cădrîi îndepărtate,
Ai apus,
Dorurile tale toate,
Mi-le-ai spus.*

*Ne spuneam povestea în șoaptă,
Știngheriți
Și urzeam a noastră soartă,
Fericii.*

Și din farmecul tăcerii,

*A eșii,
Plăpând, mugurul durerii,
Inflorit.*

*Mă trezi din amăgire,
Muget crud.
Pe cărări de amintire
Il aud*

*Așteptai desnodământul
Tremurând;
Și tu, imi curmași avântul,
Suspînând.*

*Cântul meu fu plâns do harfă...
M'a durut
Când, pe aur, ca pe-o marfă,
Te-au vândut.*

ION ILUNA.

Straja Țării

Organizarea activității străjerești în ziua de Joi

„Străjerul înainte de toate trebuie crescut să fie un bun cetățean, un desăvârșit patriot, iubitor de Neam și Rege, mândru că este Român“

M. S. Regele CAROL II.

Din adîncul vremilor apuse, de sub poala anilor ce trecură, din involburarea unui trecut măreț, a isvodit ctitoria regală — »Straja Țării« — simbol de avânt și înfrățire, pentru dreapta cinstire a înaintașilor și consolidarea viitorului.

La prima chemare Domnească, care a răsunat acum, patru ani și mai bine, au răspuns un număr de 25 inv., 24 învoitoare și 90 elevi de curs primar, formând efectivul celui dintâi curs de inițiere, ținut la Breaza, între 2—13 Sept. 1934.

Puțini la număr, dar încrezători în puterea magică a Celui care i-a chemat, ostașii armatei albe au muncit cu osârdie, trezind din amorțeală sufletul unui neam întreg, înlăturând piedici și convingând pe cei sceptici. Acum, în mai puțin de cinci ani sunt pretutindeni prezenți, iubiți și admirați. Din eforturile lor au răsărit o mulțime de fapte frumoase.

Ceeace n'a putut face familia și școala, înfăptuiește străjeria, căci trebuie asigurat cu orice preț progresul Neamului, care nu poate fi împiedecat de ignoranță, reavoință sau neștiință. Vrem să dăm națiunii elemente superioare, capabile de a-i asigura continuitatea și superioritatea pe aceste meleaguri.

»Străjeria promovează individualitatea în sânul colectivității. Ea tinde să dea fiecărui Român întreaga conștiință a valorii etnice, a datoriei către sine, națiune și umanitate. Educația națională la noi nu înseamnă educație în spirit dușmănos față de străini, ci în spirit de tărie față de dușman« (Dr. Șt. Șoimescu).

Viața ce clocotește pretutindeni este metoda străjeriei și deaceea cuantumul de cunoștințe cuprinse în programa analitică, a fost lăsat — la începutul acestui an — în grija coman-

dantului de stol, directorului școlar și comandanților de centurii. Intruniți în ședințe, pe baza necesităților și posibilităților locale, aceștia vor întocmi programul străjeresc pentru ziua de Joi, pe mai multe săptămâni, ținând seamă de vârsta străjerilor, aptitudini, anotimp, vreme, etc.

Impărțirea pe vârste:

Dela 7—11 ani; Dela 14—18 ani (băieți);

„ 11—14 ani; „ 14—21 ani (fete);

Această împărțire are în vedere principalele stadii ale creșterii fizice și sufletești ale copilului și trebuie respectată. Cunoștințele vor îmbrăca forma cea mai potrivită etății, pentru a trezi interesul, singur în măsură de a asigura rezultate concrete.

În vederea educației integrale pe care străjeria se nizuște a o da tineretului, programa cuprinde: cunoștințe, deprinderi, indeletniciri, care să desvolte armonic trupul și sufletul, spre a fi cât mai folositor sieși și societății. Astfel ea a fost întocmită pe patru mari grupe de materii:

- I. Educație tehnico-practică;
- II. „ națională;
- III. „ religioasă, morală, socială
- IV. „ fizică.

La întocmirea programului pentru ziua de Joi, comandanții vor ține seama, pe cât posibil să prevadă material din fiecare grupă, cu observarea curbei eforturilor și a principiului pedagogic de a purcede dela cunoscut la necunoscut, dela aproape la depărtat, dela ușor la greu.

În primele ședințe punem deosebit temei pe disciplina unității, care este cheia de boltă ce ne asigură succesul tuturor eforturilor.

Întreg programul să aibă caracter sărbătoresc. Seriozitatea, tactul, spiritul de observare al comandantului se răsfrânge și asupra unității, deaceea nimic nu-i va scăpa. Copiii se vreau cercetați, încurajați, răsplătiți, iar nepăsarea sau dezinteresul îi descurajază.

Spre a se vedea cum se alcătuește programul unei zile de Joi, dau aici un model pentru vreme bună, pe o zi întreagă putând fi executat de orice unitate:

8—8:15 Adunarea, raportul, inspectia;

- 8:15—8:30 Ceremonialul de începerea lucrului:
 Rugăciunea;
 Deviza;
 Gândul zilei: Sinceritatea;
- 8:30—8:45 *Educ. fizică*: Marș, alergare, exerciții de înviorare;
- 8:45—9:30 *Educ. tehnico-practică*; Formații;
- 9:30—9:40 Pauză;
- 9:40—10:30 *Educ. tehnico-practică*: Indeletniciri;
 Băieți: Ingrijirea localului, curți dependințe;
 Fete: Curățenia și rânduială în interior;
- 10:30—11 *Educ. tehnico-practică*: Cântare: Inimi de străjeri;
- 11—11:30 *Educ. națională*: Cultul Drapelului, explicarea simbolului și istoricul drapelului;
- 11:30—12 *Educ. tehnico-practică*: Confecționarea drapelului din hârtie colorată, modelaj în lut, etc.
- 12—14 Liber și masa;
- 14—14:30 *Educ. morală*: Respectul față de părinți, bătrâni, și superiori;
- 14:30—15 *Educ. fizică*: Exerciții de ansamblu;
- 15—15:15 „ „ : Joc: Alungă pe al treilea;
- 15:15—15:30 „ „ : Dans: Alunelu;
- 15:30—16:30 Ora de îndrumări străjerești și încheerea.
- Natural că, acest program compoartă modificări după: Felul școlii; gradul de cunoștințe ale străjerilor; felul materiei de predat, etc.

Dacă în cadrele stolului sunt comandanți mai mulți se poate face rotația centurilor, trecând unele în locul celorlalte la acelaș program, iar comandanții, profesorii și învățătorii se vor grupa pe specialități.

Pentru desăvârșirea educației străjerești vom organiza mediul înconjurător prin: împodobirea claselor, colțul străjerului la școală și acasă, muzeu, farmacie, cooperativă, troiță, pepinieră, etc.

Dar cum străjeria acționează deopotrivă și asupra satului prin întregul tineret, îndemnat a săvârși o operă constructivă și pozitivă pentru ridicarea acestei celule de bază a națiunii, programul va cuprinde cât mai multe ședințe de muncă pen-

tru folosul obștesc: în sat, cartier sau chiar pe la casele străjerilor. Noi am organizat astfel de ședințe și au avut un mare răsunet. Fiecare vecin cerea să ne ducem și pe la el, iar străjerii aveau ocaziunea de a se face iubiți și apreciați prin însăși munca lor.

Dau aici programul unei ședințe la casa unui străjer:

8—8·15 Adunarea la școală, raportul și inspectia;

8·15—8·30-45 Plecarea și drumul până la casa unui străjer;

8·45—9 Rugăciunea;

Deviza;

Gândul zilei: extras dintr'o povestire spusă de un străjer;

9—11 Indeletniciri practice în grădină, curte, casă etc.

11—11·15 Căntece;

11·15—11·30 Dansuri;

11·30—11·45 Jocuri;

11·45—12 Incheierea: Imnul Nostru, Cu noi este Dumnezeu și plecarea acasă.

Prin acest fel de programe stabilim legătura indisolubilă între unitate și sat și în acelaș timp contribuim în cea mai mare parte la ridicarea lui.

Ceeace nu se poate termina în astfel de ședințe, rămâne în grija străjerului din acea casă sau a vreunui cuib, care știindu-se controlați zoreau cu îndeplinirea lucrului. Se minunează părinții și vecinii de ceace pot face niște copii bine conduși și stimulați incontinuu.

Cred că aceste ședințe, la casele străjerilor pot fi ținute în oricare anotimp, trebuind doar a potrivi natura lucrărilor de executat.

Ce admirabile lecții de educație socială și gospodărească, făcută în cadrul mediului de viață al săteanului și cu uneltele sale.

Cu gândul la munca stăruitoare a acestor mici omuleți, încerc sentimente de nestăpănită mândrie, căutând să-mi imaginez ce ar fi satele noastre dacă fiecare tânăr până la etatea de 18—21 ani, ar putea arăta câte un lucru făcut de mâna lui sau eșit din colaborarea cu camarazii săi...

Folosindu-ne de exemple și îndemnuri luate din însăși mediul nostru putem determina acțiuni de binefacere și aju-

torare, tocmai atunci când se simte mai mult nevoia: În iarna trecută, străjerii dela noi au ajutat cu bani, haine și alimente 15 familii sărace, nu atât în urma indemnului nostru, cât mai ales în dorința de a nu se lăsa mai pe jos decât ceilalți camarazi.

Străjeria nefiind o școală a cărții, ci o credință și un avânt, clasa ei va fi mai ales natura și țara, în mijlocul căroră ne vom refugia decâte ori timpul ne permite, prin excursii bine organizate și conduse. Acum programul va fi făcut pe ziua întreagă, cu orele în continuare, străjerii luându-și asupra lor hrană rece, ori își vor procura-o la locul popasului.

Nimic nu pasează mai mult decât excursiile cu teme. Acestea ne dau măsura exactă a capacității lor; instruează și distrează în acelaș timp.

În natură sau acasă, pregătim în cadrul ședințelor și programul șezătorilor și serbărilor, care va fi cu atât mai plăcut cu cât a fost înjghebat mai pe nesimțite.

Acționând asupra copiilor prin copii, toată atenția la pregătirea șefilor de cuib. Ei sunt pilonii organizațiilor noastre, elemente capabile a întruni, a prevedea, a conduce în spiritul doctrinei străjerești: individualitatea în serviciul comunității naționale.

Programa școlii șefilor de cuiburi va cuprinde toate elementele care alcătuiesc programul ședințelor de Joi și se va stăruie deosebi asupra pregătirii lor sufletești. La stolurile cu mai mulți comandanți, unul poate lua asupra sa sarcina pregătirii șefilor de cuib, întrunindu-i odată sau de două ori pe săptămână, iar acolo unde sunt comandanți mai puțini acelaș lucru îl va face comandantul de stol și cei de centurii.

Cuibul fiind unitatea de bază și acțiune în mișcarea străjerească, vom veghea ca să devie ceva real, făcând diviziunea muncii. Astfel pe lângă șef și ajutor vom avea: cronicar, gospodar, casier și sanitar.

Ne fiind străjerite toate școlile, se naște întrebarea ce se face în caz că o unitate n'are comandant pregătit?

Circulara Onor. Minister al Educ. Naț. precizează că în aceste cazuri comandanții de legiune și cohortă în înțelegere cu autoritățile școlare vor detașa câte un comandant dela unitatea cea mai apropiată, cu obligațiunea de a conduce aplicarea programului străjeresc, fără însă a ridica pa-

vilionul național. Acelaș lucru în școlile minoritare fără comandanți.

Pentru buna pregătire a programului și aplicarea lui în spiritul doctrinei străjerești, avem nevoie de material informativ ca: buletin, revistele străjești și toate scrierile care tratează această problemă. *Unitățile cari nu și-le pot procura, se vor adresa legiunei.*

Centrul ne îndeamnă să organizăm stoluri și centurii de extrașcolari, dar până în prezent n'avem stabilit definitiv nici programul și nici timpul de activitate. Noi ne-am ocupat și cu această latură a problemei, dar nu suntem prea mulțumiți de rezultate. Am preconiza introducerea mijloacelor de constrângere pentru cei ce refuză să ia parte la ședințe.

Ș'acum câteva deziderate generale și locale:

1. Așa cum se difuzează actualmente ora de îndrumări străjerești în fiecare Joi, nu-și ajunge scopul, căci nu-și asigură interesul auditorilor prin nesocotirea puterii lor de percepere și asimilare. E deosebire între străjerul din școala primară și cea secundară; cel dela sat și oraș. Acestea realități trebuiesc avute în vedere la fixarea și difuzarea unui program de îndrumări străjerești. Conferințele nu pot fi înțelese de copii. Ei cer: program ușor și distractiv, cam în genul orei copiilor, ce se difuzează Joi seara, rămânând ca ora de îndrumări să se adreseze numai comandanților.

Să nu se mai întrebuițeze plăcile cu cântecile care nu respectă ultimele modificări survenite în text și melodie, iar realizările diferitelor unități de pe teritoriu să fie date într'o formă accesibilă și puilor de străjeri.

2. Conferințe pe plase cu directorii școlari și comandanți;

3' Editarea unei publicații săptămânale de către legiunile Arad;

4. O cooperativă pe legiune;

5. Inzestrarea unităților cu teren de sport și tir.

Deși am vorbit numai despre programul de Joi, fiecare știm că munca străjerească nu e limitată nici în timp și nici în spațiu. Ea cere o dăruire complectă, continuă, până la epuizare, căci numai astfel vom merita încrederea ce ne-o arată Marele Străjer și deosebita cinste ce ne-a făcut-o încredințându-ne cea mai scumpă comoară a Patriei: tineretul.

Celui ce ne-a chemat la viață nouă, Regelui Pedagog —
ii adresăm d'aici:

*Fericifi de'nalta-Ți ocrotire
Ne-am făurit, temei, această lege:
Să închinăm cu drag cununa vieții
Credinței și muncii pentru Țară și Rege!*

I. Vârtaciu

Păgân . . .

*Sunt un păgân !... Mă știe lumea 'ntreagă
Că nu mă 'nchin și nu știu să mă dărui.
Văd neagră ură 'n ochii orișicărui
Și nimeni nu vrea să mă înțeleagă.*

*De mic copil, — (mă știe sărăcia), --
Imi port tăcut, flămând și gol, samarul,
Am învățat să-mi îndulcesc amarul
Iubind seninul, doinele și glia.*

*În mine-și țin milenii azi soborul.
Sunt sfânt prezent al lumii care minte;
Strigoii . . . rânjind pe umede morminte...
Eu suut iubirea, — cântecul și dorul!*

*Solia unei lumi în devenire, —
Mă știe lumina lumii care moare.
Sunt făurarul vremii viitoare
Clădind din aur sterpe cimitire . .*

*Mă știu, — păgân și aspru mi-e cuvântul.
În mine-aprind surcelele tăcerii.
Cerșesc infometările plăcerii
Și-adorm în cimitire 'ntreg pământul...*

*Nu caute nimeni să mă înțeleagă!
Eu nu mă 'nchin și nu știu să mă dărui.
Zadar cerșesc în ochii orișicărui, —
Ca mine... e păgână lumea 'ntreagă!*

IULIU SABIN

„Colțul Strejerului“

Ideia a fost dată de sus. Ea a dat naștere la tot felul de interpretări în ceea ce privește locul, de așezare, în ceea ce privește forma și interpretări în ceea ce privește conținutul.

În ceea ce privește locul, cei mai mulți au ales un colț al clasei, cu adevărat, unde au construit »colțul strejerului«. Ba, unii, vor fi mers așa de departe cu această interpretare la propriu a »colțului«, încât, având toate colțurile clasei ocupate (de cuptor, tablă, dulap, cuier, etc.) au renunțat la »colțul strejerului«. Cei ce au avut, din fericire, un colț liber au construit »colțul strejerului« acolo și n'au uitat să pună dedesubt o măsuță potrivită, argumentând că îi stă bine și măsuței în colț și colțului, cu măsuța. Pe această măsuță au pus însă diferite lucruri de muzeu, ca: o ploscă, o sticlă împletită, un stergar național, o iie etc.

Mie mi se pare haslie interpretarea »la propriu« a colțului și transferarea acolo a unor obiecte de muzeu. Dacă punem discuția pe alt plan, putem afirma că această interpretare este greșită și necuviincioasă. Conținutul colțului strejerului este de așa însemnătate încât se cuvine a fi așezat în locul cel mai de frunte al clasei sau camerei strejerului, care, în niciun caz nu poate fi colțul. Este vorba deci de o înțelegere »la figurat« a colțului, așa cum înțelegem când se vorbește de »colțul cooperăției« »colțul bisericii« etc. în publicistică. Iar dacă ținem seama de elementele componente și scopul ce se urmărește — noi credem că locul cel mai bun este peretele din față al clasei, care, dacă este orientat spre răsărit câștigă și mai mult în valoare. În camera strejerului, se va așeza numai pe peretele dela răsărit, acolo unde stă icoana și candela.

În ceea ce privește forma, unii își dau cu părerea că tabloul M. S. Regelui trebuie să fie singur pe un perete. La cazarmă este posibil acest lucru fiindcă acolo pereții sunt disponibili numai pentru tablourile M. S. Regelui, M. S. Marelui Voevod și sfânta icoană. La școala însă se schimbă problema. Se va ține seama numai să nu fie încadrat nepotrivit și cu

lipsă de respect. Dar, când este vorba să fie încadrat de ilustrii Sai înaintași: Ferdinand I, Carol I, etc., lucrul este chiar de dorit, din punct de vedere educativ. Aceasta, în general vorbind. Revenind însă la ceea ce ne preocupă, colțul strejerului nu s'ar putea face fără ca tabloul M. S. Regelui să fie încadrat. Dar, cum ideia centrală a strejeriei este *credința*, singura care dinamizează toate puterile sufletului și corpului omnesc, Icoana Mântuitorului Isus, format mai mare decât oricare dintre celelalte ce se vor găsi cu cale a compune »colțul strejerului«, va fi așezată în mijlocul »colțului strejerului«. În jurul acestei icoane sfinte, se vor încadra la locul potrivit toate celelalte tablouri, (deci și al M. S. Regelui).

Odată lamurite chestiunile cari se țin de locul și aranjarea (forma) colțului strejerului, ne oprim asupra conținutului său; adică ce tablouri pot intra în colțul strejerului. Indicații precise nu s'au dat și nici nu era necesar, deoarece este bine să se lase destula libertate inițiativei fiecărui comandant strejer. S'a spus atât doar: *colțul strejerului trebuie să oglin-*

dească cultul credinței, cultul dinastiei și cultul strămoșilor. Este vorba, deci, de virtuțile românești slăbite din anumite cauze, pe cari trebuie să le reînviem prin strejerie. Așa dar, colțul strejerului are un rost educativ. El trebuie să fie un mic altar familial, al Neamului, menit să țină nestinsă flacăra virtuților românești.

Deci, fiind dat scopul general ce se urmărește prin colțul strejerului, nu vedem cum ar mai exista îndoială asupra tablourilor ce trebuie să compună acest colț.

Este drept că expresiei »Cultul strămoșilor« i se pot da mai multe interpretări și anume: strămoșii etnici (Dacii și Romanii); strămoșii istorici (Traian, Decebal și toată seria de voievozi și domni); strămoșii României Mari (Mihai Viteazul, Cuza Vodă, Regele Ferdinand I); strămoșii personali ai strejerului. După părerea mea, toate sunt bune, dar, scopul urmărit nu implică realizarea tuturor.

Am socotit însă că, pentru colțul strejerului din clasă, este mai potrivită interpretarea: strămoșii României Mari, după cum se vede și în clișeu de mai sus. Iar pentru colțul strejerului de acasă pe care l-am cerut strejerilor — și-i voi controla în familie în măsura posibilităților — am adăugat că tabloul, așa cum se vede mai sus, poate fi încadrat pe margini cu strămoșii personali: tata, bunicul, străbunicul, etc., după gustul fiecărui strejer (se înțelege, fără ca aceste fotografii să facă parte din acelaș carton). Sub icoana Mântuitorului se așează candela.

După cum credința este baza existenței noastre morale și dinamul întregii noastre ființe, tot astfel, cultul familiei este bază existenței noastre sociale și condiția indispensabilă unei educații sănătoase. Cultul credinței, al dinastiei și al strămoșilor își trag seva din cultul familiei.

Aceasta este argumentarea. În ceea ce privește scopul educativ, eu cred că este deopotrivă de puternic pentru strejer, ca și pentru familia sa (poate mai puternic pentru familie și cu atât mai bine).

Colțul strejerului, fie că se găsește în clasă, fie că se găsește în familie, sau în altă parte, trebuie să fie umbrat, de tricolorul național, ca simbol al Patriei. Să fie umbrat așa cum știu țărancile noastre să umbrească icoanele sfinte, cu ștergare, acoperind trei margini.

Să ne ferim însă de exagerări, de împoțonări cu mese și păpuși îmbrăcate în costume naționale, etc. Toate acestea sunt de gust minor și strică seriozității și atmosferei, de sfințenie, care trebuie să învăluie acest altar al neamului: Colțul strejerului.

inv. **Ion D. Ungureanu**
comandant strejer

Cooperatie

Cooperatie primitivă — Cooperatie organizată.

În cooperatie, fapta a precedat vorba, inițiativă a mers înaintea legii — Acest lucru, și la noi și aiurea. Pentru că mișcarea, cu răsunset mondial, n'a fost dictată de guverne și nici n'a fost edificiu complicat al vreunui savant. Întovărășirea inșilor, căci aceasta e coperatia, e de natură instinctuală. — Ea apare deodată cu omul și se manifestă în diferite forme. Viața cooperatiei e lungă și nu întodeauna a avut același caracter, dupăcum și azi diferă.

Vorbind de cooperatie, ca sistem economic și social, ea se poate împărți în două: *cooperatie primitivă* și *cooperatie organizată*.

A) Cooperatie primitivă, numită de unii «instinctivă» de alții «spontană», este o întovărășire de oameni cu nevoi or. gânduri comune, pe o durată în funcție de aceste nevoi și fără acte scrise. Inceputul ei se pierde în negura trecutului. Celălalt capăt e încă neînodat, deoarece asemenea tovărășii se practică și azi. Tăria însă, a acesteia, este astăzi mult scăzută prin apariția spiritului de organizare, al omului, și în acest câmp

Practica ei a fost folositoare epocii și ne servește și nouă. Căci, la bazele sistemului de azi, pe lângă nota de spontaneitate, stă experiența trecutului. Formele multiple, pe cari le-a luat cooperatia primitivă, ne sunt mărturie că ea corespundea necesităților vremii.

Cunoaștem câteva: 1) *Pescuitul*, ocupație executată numai în grup. Era așa, pentru că omul nu se putea aventura singur în largul necunoscut al apelor, nici nu putea mânu singur instrumentele și nici nu le putea avea singur. Și azi, pescuitul se face în asociație. Colaborează: proprietarii de apă, proprietarii, de instrumente și pescarii, De aci împărțirea peștelui în: *partea apei, partea năvodului și partea muncii*.

2) *Stâna satului*, formată din unirea gospodarilor unui sat pentru a putea valorifica laptele de la câteva oi ce le avea fiecare, ori pentru a-și înlesni mijloacele de iernare a turmei.

— Stăpânii — indiferent de numărul oilor — se asociază, fac «*târla*» comună, angajează aceiași ciobani, aceleași poieni de păscut, ori pornesc cu toți spre câmpii la iernat mai ușor. Laptele se valorifică — fie în stână și se împarte proporțional cu capetele de oi, fie că se cedează mulsul numiților gospodari. Această tovarășie, la noi, se practică și azi.

3) *Furcăriile și clăcile țărănești*. În jurul focului, în nopțile lungi de iarnă, fete și femei se adună, pe rând, la toate casele din mahala și torc fuiorul gazdei — în poroșitul celor bătrâni sau în ghiduşile celor mici, li se părea munca mai ușoară. — Este aci, o reciprocitate, dar de multe ori socoteala nu se ține. — Așa este la curățatul păpușoiului toamna, la băgătul pământului în casele noi, la săparea unei fântăni etc.

4) *Artelele*, practicate mai ales în Rusia, prin sec. XI. Erau asociații de muncă. Scrisorile sec. XIII le numeau *vătăje*. Cuvântul artele vine dela tătărescul orta (tovarășie). Diferau după scopuri: artelele *lofmanilor* (pentru pilotarea vaselor pe fluvii), *Ciumacilor* (căruțași), *burlacilor* (pt. trasul șlepurilor) *soglosnaia* (lucrători uniți cari își oferă brațele de muncă) apoi artelele cerșitorilor, haiducilor ba chiar și hoșilor din pușcării. — Artelele se formau pe baza de *încredere reciprocă, de moralitate și aptitudini*.

5) *Bruderlada* (tovarășiile băieșilor din Mții. Apuseni) despre care V. C. Osvadă, fostul director al Băncii «Agricola» delegat în 1911 de «Asociația pentru literatura și cultura Poporului român» (azi Astra) să studieze mișcarea cooperăției, ne povestește atâtea amănunte.

6) *Țăurile*, cari nu-s altceva decât tovarășii meseriașilor români din Hunedoara și Hațeg.

7) *Societatea levantină a negustorilor din Brașov*, atât de cunoscută prin actul vămilor al lui Vlaicu Vodă în sec. XIV.

Aceste înjghebări s'au născut pentru: a învinge capriciile naturii, a rezista riscurilor unei întreprinderi, ori a ajuta pe semenii.

B) *Tovarășiilor fără acte*, pe timp limitatși lipsite de orice organizare, printr'o conștiință a lor, prin stabilirea normelor de viață a lor, prin precizarea scopului, prin încheierea de acte scrise pria închegarea unei doctrine cu principii, li s'a zis mai apoi *cooperative*. — Cu acestea, cooperăția intră în faza instituțională.

Inceputul Cooperăției organizate este în prima jumătate a secolului al XIX lea.

Despre aceasta, în numărul viitor.

Ion C. Lascu

Spiritul nou în învățământ

(Urmare din nr. trecut)

Tehnica inițiințării. Directorul școlii, sau învățătorul care ia inițiativa, convoacă pe toți învățătorii și elevii la un loc, într'o sală de clasă și, printr'un cuvânt lămuritor, le-arată importanța asociațiilor cooperatiste din punct de vedere economic, social, național, etc. precum și hotărârea de a iniția o cooperativă școlară.

Va arăta apoi scopul ce se urmărește prin crearea acestei instituțiuni, operațiunile ce le va face conform statutelor și compunerea capitalului social.

Dacă în urma lămuririlor date, se adună cel puțin 30 de azeziuni, se poate trece la constituire. Cei care și-au dat azeziunea, formează prima adunare generală zisă de constituire. Lucrările acestei adunări generale sunt conduse de un birou ales din sânul ei și format din președinte, secretar și 2 membri asistenți. El lucrează sub directivele și supravegherea directorului sau a învățătorului inițiator.

După aceasta, se trece la cetirea statutelor tip, formulate anume pentru cooperativele școlare de către »Institutul Național al Cooperăției«, ce se găsesc de vânzare la »Librăria Invățătorilor« din Arad.

Aceste statute, fiind în conformitate cu Legea Cooperăției și potrivite scopului urmărit: educația și instrucția practică în direcția economică, n'ar mai avea nevoie de discuții. Totuși, după cetirea lor, se pot discuta anumite părți cum ar fi: să fie sau să nu fie taxă de înscriere (în cazul că nu se votează taxa de înscriere, trebuiesc căutate mijloacele pentru alimentarea primului buget). Capitalul social să fie mai mare decât cel prevăzut în statute, modalitatea de vărsare, etc.

De toate debaterile se încheie un proces verbal în care se vor consemna și discuțiile asupra statutelor cu rezolvarea fiecărei chestiuni în parte.

După terminarea discuțiilor se adoptă Statutele și se semnează de către cei prezenți, arătându-se în dreptul fiecăruia, capitalul subscris și capitalul vărsat. Sămăturile vor fi certificate de către directorul școlar.

E bine ca statutele să se completeze în cinci exemplare.

Ele se trimit la »Institutul Național al Cooperației«, București, str. Brezoianu 31, spre aprobare împreună cu actul constitutiv și procesul verbal al adunării generale. Centrala, după aprobare, reține un exemplar și restituie patru. Dintre acestea: unul se păstrează la sediu, unul se înaintează Revisoratului școlar, altul Inspectoratului și unul Federalei Cooperativelor școlare, atunci când ea va lua ființa.

Dela aceste formalități se trece la alegerea consiliului de administrație, comisia de cenzori și supleanți, care se va face în conformitate cu Statutele. Tot acum se desighează funcționarii: secretar, contabil, precum și comisia de disciplină.

Odată consiliul ales, se face bugetul pe primul an. El trebuie votat de această adunare generală.

Acesta fiind ultimul punct din lucrările adunării generale de constituire ședința se încheie.

Consiliul ales ține imediat ședința de constituire pentru a se designa: președintele consiliului de administrație, președintele comisiei de cenzori, delegația permanentă, ș. a.

În acest mod ia ființă o cooperativă școlară.

Cineva însă poate spune: La școala mea nu găsesc adieziuni. Copiii sunt săraci.

Oricât de săraci ar fi, totuși, se pot convinge, dacă se stăruiește în această direcție.

Să admitem și cazul că cineva se va isbi de cea mai îndărătnică rezistență. Ce-i de făcut? Să dăm înapoi? Nu!

Vom face șezători culturale sau serbări școlare cu program bine încheiat, atractiv și folositor punând pe cât, mai mulți din copiii părinților îndărătnici să contribuie la executarea lui și vom stabili o taxă mică de intrare.

Beneficiile realizate se vor împărți între, copiii cu scopul de a subscrie cuvenitul capital social, la cooperativa școlară și iată că tot putem să ne ajungem scopul.

De ce începem cu cooperativa?

Pentru că prin ea ne vom putea crea fondurile necesare înființării celorlalte instituții colaterale. Astfel putem să ne creiem fond pentru bibliotecă, pentru muzeu și expoziția permanentă, pentru străjerie, pentru farmacie, etc.

În numărul viitor vom arăta ce trebuie să coprimdă și cum organizăm celelalte instituțiuni.

I. Gâdea, Arad.

1 Decembrie 1918

(poemă în proză)

Cete mândre de voinici coboară spre cetatea lu Mihai...
Plaiurile Mureșului bătrân răsună de cântecele noastre
de desrobire...

Vin Moșii — urmașii vitejilor lui Avram Iancu — pe
cai mărunți și vârtoși, de munte...

Vin Maramureșenii lui Urban, vin legionarii de pe câmpie,
vin Săliștenii chipeși, iar dinspre Zam vin, în sunetul
cadențat al fanfarelor, Bănățenii trufași și mândri...

Coboară cetele de voinici...

Coboară...

În drumul lor Nemți piperniciți cu șapca pe ceafă și
cu conștiința chinuită de atâtea devastări, se furișează spre
Flandra...

De cântece și chiote de veselie răsună văile...

Un singur strigăt străbate văzduhul plumburiu:

La ALBA-IULIA!

Și aici sub conducerea frunțașilor Partidului național se
decretează Unirea pe vecie și necondiționată cu România
Mamă.

La podul Mureșului, Moși bătrâni țin strajă, ca străinii
să nu conturbe solemnitatea actului istoric.

Urmașii legionarilor romani stau neclintii de pază...

Cu ochi de vultur, pătrund zarea...

Și vai de cutezătorul nemernic!

Coriolan Bărbat.

Lângă Iesle

Lumina Tatălui, în iesle.
Pe scări de vecinicii coboară;
Cuvântul, om se întrupează,
Din cea plină de har Fecioară.

Pe cer de-azur, o stea străină,
Vestește întruparea sfântă.
Cad albe flori ... în jurul ieslei,
Din harfe, Serafimii cântă.

Din așternutul Lui de raze,
Copilul Blând, zâmbeste Mamii;
Cuprinși de spaimă, se proștern,
Cu fața la pământ ciobanii,

Coboară cântece de slavă
Pe calea albă de lumină;
Când Magii, aducându-i daruri,
Ca unui Dumnezeu se 'nchină.

Alint

Când te privesc, adânc, nesățios,
Plâng toate dorurile'n ochii tăi;
Din marea de opale se răsfrâng
Luminile în tainice vâpăi.

Mă 'mbată caldul doinelor ce-mi cântă;
Sunt tainicele tale rugăminți.
Suspinele, ce jalnice se frâng,
Trezesc seceratele dorinți.

Și când sfioasă, pletele-mi resfiri
Să-mi numeri toate firele de-argint
Imi furi necazurile rând, pe rând
Și-adorm sub vroja caldului alint.

Ion Iluna

C R O N I C A

REVISTE

„**Platuri Hunedorene**“, revista asociației corpului didactic primar din jud. Hunedoara, No. 89—92 inclusiv (Iulie-Oct. 1938) care apare în Petroșani, la șc. No. 1 (cu 80 lei ab. anual) aduc în acest număr colaborarea dlor: Alexiu David, C. Dam., Lombardo Rodice (probabil pseudonim), Florian Stănică, Victor Oprișu, V. Cocean, Em. Totileanu ș. a.

Numărul 89—92 inclusiv pe anul curent este slăbuț; un număr ușor de conținut.

Și dacă n'ar fi »*Fragment*« de Lombardo Rodice, despre care nu este pomenire dacă este original sau traducere (cecece am înclina să credem, după stilul și sintaxa sa greoaie) — precum și »*Orarul Școlar*« de Florian Stănică, (colaborator apreciat și la »Școala Vreamii«) — articole ce intră cu al lor cuprins în rațiunea de existență a unei reviste profesionale a corpului didactic primar — mărturisim că am fi rămas complet decepționați.

Decepțiunea noastră pornește dela copertă, unde se vede că dnii »institutori« din redacție fug de frumoasa numire de învățător: se oprește o clipă la »*Elegie*« unde C. Dam. reușește

să prezinte o proză stricată, în strofe — mai face un popas la articolul dlui Victor Oprișu, unde, ne dăm părerea că pentru Români este cel puțin neînțeleasă și lauda Franței și lauda Romei, cu Blaful ei, în cecece privește »civilizarea« României. În acest sens, neadmisibil, nu se poate vorbi decât despre »dresarea« unui animal.

Așa numita »civilizare« n'a fost decât, ori un *pretext* politic (cazul Europeanilor față de popoarele Africei) ori o consecință nedorită și neluată în calcul, a unor apropieri între popoare, apropieri ce satisfăceau interese egoiste, de altă natură.

...De aci, decepțiunea noastră se oprește definitiv la cele două pagini și un sfert (din 36 pag. ale revistei!) de reclamă a... chininei etc.

Remarcăm, de încheiere, simțirea adâncă și caldă pe care d. V. Cocean o pune în imnul pe care îl ridică întru memoria neuitatului nostru poet Oct. Goga.

„**Hotarul**“ pe Sept. 1938. (Apare în Arad. Abonamentul pentru învățători, Lei 100 anual) închinat problemelor agricole din județul Arad, este un

număr dens în care aduc prețioase colaborări dñii ingineri agricoli: I. Savu, V. Juncu, N. Anagnastopol, I. Crișan, V. Eșeanu.; dl inginer silvic Diaconescu, dl Birtolon și dl prof. Mager.

Ne oprim în mod deosebit asupra concluziunilor dlui inginer agricol I. Savu în legătură cu Agricultură din jud. Arad; asupra propunerilor făcute de dl ing. agr. I. Crișan Șiria pentru îndreptarea situației pomicule din județ și, remarcăm articolul dlui Aurel Birtolon, care pune sumar, pentru Arad, o veche preocupare a dsale: *Zootehnizarea Agricolă*, la baza căreia stă adevărul de care trebuie să ne convingem cu toții că; se câștigă înzecit mai mult dacă vindem, vitele îngrășate, decât dacă am vinde furajele și cerealele cu cari le-am îngrășat.

Speranța Sept.—Oct. 1938 (79 pag.) organ al Asoc. Inv. din jud. Orhei (abon. 100 lei a-

nual) ne prezintă un frumos buchet de colaboratori compus din dñii: Alexandrina Anghel, Grigorie Adam, B. Vasilache. C. Gorduz, Mitică Popescu, Gh. Frunză, Tațiana Marinescu (studentă) N. Bobu și V. Chiciu.

Remarcăm articolul: Scrisoare deschisă Dlui Ministru al Educației Naționale de Boris Vasilache, cu frazele: »Dl Dr. C. Angelescu a construit multe școli...« »Puteți construi, și Dv. zeci de mii de școli, dar dacă între zidurile lor vor veghea învățători flămânzi și goi, acea școală nu va avea viață«.

Avem cuvinte de laudă pentru frumoasa schiță: »Moartea Bucuriei« scrisă de C. Gorduz — și pentru nuvela de o frumusețe tristă și rară »Necunoscuta« semnată de d. Mitică Popescu-Mărzești.

Ca lucrare pedagogică originală conține: »*Jocul sub raportul pedagogiei sociale*« semnată de Gr. Adam.

Invățătorul în „STRAJA ȚĂRII“ de Simion Mehedinți — 1 vol. 274 pag. — 75 lei. Editura Cugetarea.

Lucrarea conține peste 20 conferințe ținute străjerilor, împărțite în trei capitole: Straja Ță-

rii, Hotare din afară și Hotare dinăuntru. În fapt cartea conține și pe al patrulea capitol, care este cel dintâiu: »Prefața« de o sinteză atât de clară, asupra momentului românesc anterior înființării »Străjii« cum numai

d. Mehedinți este în stare să ne-o dea.

Ne este foarte greu să prezentăm această carte, în felul celor obișnuite, deoarece ar însemna s'o cităm în întregime.

Dar, o carte, ca cea de care vorbim; care conține adevăruri, ca cele ce urmează, trebuie neapărat a fi citită.

«...Nimeni, se înțelege, nu poate fi împotriva ființei altor nații și nimeni nu cere nimicirea pribegilor...» Când streinul se simte deci strein și vrea să rămână străin, nu-i alt chip decât să-l privești ca strein și să te aperi de el ca de un dușman (pag 16).

...»Cu toate că Maghiarul îl înfrunta, spunându-i *Valah puturos! Valah cu păr pe limbă!* și alte batjocuri, fostul iobag se simte încă pe ici pe colo (cam peste tot N. R.) atât de netrebnic, încât nici azi nu se poate desbăra de limba stăpânului ce l'a ținut sub călcâi! Ba mă tem că nu atât iobagul rural, ci mai ales »domnii«, adică iobagii intelectuali obișnuiesc încă a vorbi ungurește — fie-le în obraz să le fie pilda cea rea, pe care o dau tineretului... (pag. 25).

Referindu-se, mai departe la tineret și descoperirea elitelor spune: »...Cum se desfășoară procesul biologic, care duce la for-

marea unei personalități de elită, asta e încă un mare mister (pag. 54) ...grija cea mai sfântă a unui neam trebuie să fie aceasta: să descopere în fiecare rând de tineri pe toți aceia cari au semnul unei puteri sufletești superioare (pag. 55).

Despre credință spune: »Cine nu are credință poate fi nesigur și ca om de știință« (pag. 95) iar despre educație constată: »Nu pregătirea generală a copilului, ca individ omenesc ne interesează, ci altceva: **copilul ca parte a unui neam**« (pag. 102).

Autorul nu neglijează nici datoria oricărui intelectual român, de a da alarma și »a deschide ochii« căci »suntem amenințați a fi copleșiți, chiar înăuntrul țării, de cea mai mare invazie de străini dintre câte a văzut până astăzi pământul românesc« (pag. 120).

Rânduri de o frumusețe rară sunt și acelea în care d. Simion Mehedinți — cu viziunea scriitorului care face și filosofie precizează că hotarele dintre națiuni, dintre popoare, nu se găsesc pe teren ci în sufletul popoarelor respective.

Sunt hotare care nu pot fi trecute, nici răpite, nici revizuite.

Pentru a ilustra acest vecinic și frumos adevăr, autorul citează versurile poetului maghiar

Gabor Holah dedicată lui Hindenburg, ca un omagiu:

„**Văcelar spăimântător** cu mânecele suflecate, tu căsăpești... cu cuțitul tău strașnic, vânatul rusesc. Viața geme în năbușită sub mâna Ta de fier. Din carnea tăiată, ies râuri de sânge» (pag. 177).

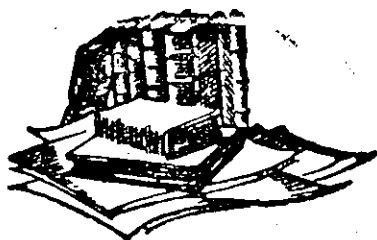
Și încheie: »în tot neamul românesc nu s'ar fi găsit un singur scriitor, care să îndrăznească a pune pe hârtie astfel de barbare sentimente» (pag. 178).

— — — — —

În afară de afirmarea autorului că *monarhia* ar fi »*expresia cea mai înaltă a aristocrației*» și că implicit *monarhia* se găsește firesc în antiteză cu *democrația* (pag. 126) — afirmare care, nouă ni se pare forțată, din toate punctele de vedere, deoarece *monarhia* (ne gândim la cea mai perfectă formă) este mai degrabă expresia unității armonice active dintre *Voința Divină* și *Voința Poporului*. Nu numai pentru că *Noul Testament* ne dă această lămurire despre

»*Stăpânire*«, dar și pentru că de fapt părerea contrară se confirmă. *Monarhia* are cel puțin *sens divin* dacă nu *origină* (deși, chiar și *origina* poate fi argumentată prin »*vox populi, vox dei*«).

Aristocrația având un caracter particular și fiind de natură economică sau istorică, nu are acest atribut. Ori *divinul* nu poate fi expresia *nedivinului*; *monarhia* nu poate fi expresia *aristocrației* — ca atare, *monarhia* nu poate fi în antiteză cu *democrația adevărată*, pe care n'o cunoaștem încă. Zic, în afară de afirmarea amintită și în afară de concluzia ce se face între *Democrație* și faptele de altă natură care s'au făcut în numele ei (dealtfel însuși autorul pare să mai aibe și altă părere despre *democrație*, deoarece o consideră în sensul bun la pag. 203, primele rânduri) — cartea »*Învățătorul în Straja Țării*« trebuie să fie una dintre cărțile de capătăiu ale comandantului străjer; adevărat izvor de inspirație și alimentare a elanului nostru străjeresc.

● POLITICĂ ●

D. Petre Andrei, eminentul profesor universitar și om de știință a fost numit titular al Ministerului Educației Naționale.

Patru probleme mari preocupă pe noul nostru ministru:

A) Indrumarea tineretului. »Eu socot că tinerii noștri școlari sau studenți trebuie să învețe Ța răsioi cu îndemnare filele unei cărți, mai bine decât a mânuși cu dibăcie trăgaciul unui revolver ucigător de viață omenească.

B) Ridicarea prestigiului corpului didactic. »Să simtă că el este acela care are un rol precumpănitor și că datoria lui este să ridice sufletul, să formeze conștiința națională.

C) Dreptate și înțelegere pentru toți. »De aceea, rog pe toți membrii corpului didactic să-mi aducă la cunoștință tot ceea ce i-ar dura, tot ceea ce i-ar putea jigni orice nedreptate ce li s'ar putea face, pentruca împreună cu dv., cu organele ministerului

dela centru și din regiuni, să remediem imediat răul.

D) Spre o nouă spiritualitate: „atitudinea etică“. »Eu vă rog pe dv. să procedați cu severitate legală, dar și cu înțelegere omenească. Nu trebuie să sălcați dreptul nimănui. Cruțați durerile inutile, cruțați orice suferințe sau orice jignire care s'ar putea aduce cuiva, pentrucă *dacă vrem să creem o spiritualitate nouă trebuie să procedăm mai mult cu spiritul, trebuie să procedăm mai mult cu inteligența și numai când e nevoie, când nu se înțelege altfel, să recurgem le cele mai drastice măsuri.*

Ne aflăm deci în fața unui moment social nou; după epoca de epurație și încă înainte de a se fi terminat, începe epoca de reconstrucție — de sănătoasă zidire.

În toată istoria sa și în afară de clipele Unirii, România n'a trăit momente mai mari ca acesta. (U.)

Poșta Redacției

Dlui T. Tundre: Aficolul dv. va apare în No. viitor.

Dlui V. Lădaru-Șeitin: Materialul trimis de dv. pe ziua de 7, a ajuns la mine pe ziua de 12, din anumite motive cari vor înceta în viitor. Revista fiind terminată, articolul va fi publicat în »Tribuna«, de Crăciun. Poeziile în Șc. Vremii din Ianuarie.

●●●●● Creionări ●●●●●

Adunarea generală a tuturor comandanților și comandan-
telor, străjeri, din orașul și județul Arad. N'a lipsit nici
biserica din afara cadrelor străjerești, în frunte cu I.
P. S. Andrei episcopul de Arad.

Sala aștepta cu emoție cuvântul Bisericii; sentința liberă
a ei, pe care nici o putere omenească nu i-o poate opri.

Prin gura episcopului ei, Biserica noastră s'a pronunțat
răspicat, iar vorbele ei au căzut binefăcătoare în sufletul nos-
tru, ca picătura de împărtășanie:

*N'am venit să fac un act de curtoasie; n'aveți nevoie
de el. Biserica nu face curte niciodată. Am venit să mărtu-
risesc un crez. Eu cred că strejeria nu este o inspirație mo-
mentană, ci, este un vis strămoșesc. Regele a fost inspirat
de Dumnezeu. După anarhia politicianistă, avem nevoie de
disciplină.*

*Regele ne-a arătat să facem aceeași și strămoșii noștri
au făcut: să străjuim!*

*De strajă; nu numai la hotare, ci și la Patrie care în-
seamnă: morminte, tradiție, biserică, suflet.*

*Sunt între noi puțin credincioși cari își închipuie că
hotarele României Mari sunt la discreția oricărui vecin, venetic
barbar, care n'are niciun drept sfânt asupra acestor hotare.
Faceți-vă apostoli! Spuneți și celor slabi că **hotarele noastre
sunt sante, că nu au preț de târguire, nici la München,
nici la Viena, nici la Berlin** (sufletul românesc, atins plăcut
de riposta ce trebuia, isbucnește furtunos, manifestându-se în
nesfârșite aplauze).*

Iar noi ... am jurat în gând, în fața sufletului strămoșilor
noștri, că vom sta straja neclintită!...

Ratificare. Dacă sala ar fi fost populată cu alte elemente
decât cu învățători, în majoritate, poate n'am fi avut
ocazia de a trăi bucuria acestor manifestări semnificative.
Învățătorul, trăind în contact cu sufletul românesc nealterat
— dela sate — are, imprimat, în sufletul său, armoniile aces-
tuia. Vibrează la unison. Gestul său e gestul Nației.

În adunarea de care vorbim, Nația a ratificat o *clitorie regală* și o *misiune istorică*.

Ratificare au făcut învățătorii și în ceea ce-i privește direct; în treburile lor.

Dacă vorbele profetice ale I. P. S. au smuls aplauze mai multe decât oricare dintre vorbitori, finalul cuvântării dlui *revizor școlar C. Dogaru* a întrunit aplauzele tuturor. A fost cel mai puternic și cel mai mult aplaudat, dintre vorbitorii zilei.

“Iar Aceluia, care ne-a dăruit nu numai o instituție nouă, ci, un nou suflu de tinerețe și de avânt să-i trimitem salutul nostru și al Neamului”.

Astfel și-a încheiat cuvântarea reprezentantul tânăr al instituției noastre, ce trăiește în ritmul nou de întinerire și redresare a cadrelor.

Poate că erau de față și din aceia ce semnaseră vreo hârtie, sau încercaseră în altfel să oprească seva cea nouă de a se urca impetuos, ca orice tinerețe, spre lumină și a da roadă nouă, pânguită de soarele cel nou.

Atunci vor fi văzut și aceștia că soarele de primăvară nu priește betegilor iremediabili. Că învățătorii au în suflet ritmul cel nou. Ca, în sfârșit, jocul incapacitaților pare să fi încetat în România Mare,

Cercul cultural al învățătorilor din Arad, întrunit în ziua de 4. XII a. c. s'a organizat în spiritul cel nou, pe baza diviziunii muncii și lucrului în colectiv. Fiecare va face *ce va putea*, în direcția în care se pricepe, dar, *va face*.

Este un mare pas față de trecut, când unii lucrau, iar alții, dacă nu dormitau, nici măcar nu criticau.

Cu această ocazie s'a dovedit, înc'odată, că ritmul cel tânăr știe să fie disciplinat, după cum știe să și muncească.

Tineri și bătrâni vor trebui să muncească împreună, să se aprecieze reciproc, să se stimeze reciproc și să cedeze în fața capacității de muncă.

Certificatul de naștere sau de vechime nu mai este un certificat de capacitate.

Doamne ajută!..

Jung.

ADRESA:

L.

Biblioteca Pal. Culturii

Arad.

ȘCOALA VREMII

*felicită de sărbătorile Crăciunului și
Anului nou, pe toți stimații ei cetitori,
dorindu-le **sănătate și noroc.***